

Shoqata e Kontabilistëve të Çertifikuar dhe Auditorëve të
Kosovës

Society of Certified Accountants and Auditors of Kosovo

**Bazat e Auditimit të
Brendshëm**

B2

ID Nr.

Zgjidhjet

FLETË PROVIMI
Exam Paper

Udhëzime/Instructions:

1. MOS E HAPNI DERISA T'JU LEJOHET PREJ MBIKËQYRËSIT
Do Not Open Until Your invigilator Allows You to Do So.
2. ËSHTË E DETYRUESHME PËRGJIGJA E GJITHA PYETJEVE
All Questions Are Mandatory
3. KOHA E LEJUAR ËSHTË 3 ORË
Time Allowed is 3 Hours
4. EMRI JUAJ NUK DUHET TË PARAQITET NË ASNJË FLETË
TË KËTIJ PROVIMI.
Your name should appear nowhere in this test.

Data 07.02.2026

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

CONTENT/ PËRMBAJTJA

Pjesa	Maksimumi i dhënë	Kujdes! Kjo pjesë është vetëm për përdorim nga ShKÇAK PIKËT E DHËNA
1. Pyetje (50 x 2 pikë)	100	
Gjithsej	100	

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

1. Sipas Standardeve të IIA-së, raportet e aktivitetit të një departamenti të auditimit të brendshëm duhet të:
  - a) Listojnë gjetjet materiale të auditimeve kryesore.
  - b) Listojnë gjetjet e pazgjidhura.
  - c) Raportojnë aktivitetet javore të auditorëve individualë.
  - d) Krahasojnë auditimet e përfunduara me auditimet e planifikuara.**

2. Akti i zbulimit të informacioneve të pafavorshme për dikë brenda kompanisë por jashtë zinxhirit komandues normal të auditorit të brendshëm quhet:
  - e) Sinjalizim i brendshëm.**
  - f) Sinjalizim i jashtëm.
  - g) Zyrtarizim publik.
  - h) Raport për qëllim të veçantë.

3. Gjatë testimit të efektivitetit të kontrolleve të inventarit, auditori bën një shënim në dokumentet e punës se shumica e rregullimeve të numërimit të ciklit për transaksionet e objektit përfshinin transaksionet e departamentit të përpunimit. Departamenti i përpunimit gjithashtu kishte gjeneruar një numër të jashtëzakonshëm të rregullimeve të numërimit të ciklit në krahasim me departamentet e tjera vitin e kaluar. Auditori duhet të:
  - a) Intervistoj menaxhmentin dhe të zbatoj teknikat e tjera të auditimit për të përcaktuar nëse kontrollet dhe procedurat e transaksionit brenda departamentit të përpunimit janë të përshtatshme.**
  - b) Mos bëj asnjë punë të mëtejshme sepse çështja nuk u identifikua nga procedurat analitike të hartuara në programin e auditimit.
  - c) Njofto menaxhmentin e auditimit të brendshëm se dyshohet për mashtrim.
  - d) Vendosni një shënim në dokumentet e punës për të rishikuar këtë çështje në detaje gjatë rishikimit tjetër.

4. Standardet e IIA NUK do të kërkonin që shefi ekzekutiv i auditimit (CAE) të:
  - a) Kontribuoj me punën e tij në auditimin vjetor të pasqyrave financiare.**
  - b) Koordinoj punën e auditimit të brendshëm me atë të auditorëve të jashtëm.
  - c) Komunikoj menaxhmentit të lartë dhe bordit rezultatet e vlerësimeve të koordinimit ndërmjet auditorëve të brendshëm dhe të jashtëm.
  - d) Komunikoj menaxhmentit të lartë dhe bordit rezultatet e vlerësimeve të performancës së auditorëve të jashtëm.

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

5. Kompania ADA po planifikon të zhvillojë dhe zbatojë një sistem të ri të kompjuterizuar të porosive të blerjes në një nga filialet e saj të prodhimit. Zv. Drejtori i Prodhimit ka kërkuar që auditorët e brendshëm të marrin pjesë në një ekip të përbërë nga përfaqësues nga Financat, Prodhimi, Blerja dhe Marketingu. Ky ekip do të jetë përgjegjës për të ndihmuar në implementim. Të etur për të marrë këtë projekt të profilit të lartë, shefi ekzekutiv i auditimit (CAE) cakton një auditor të lartë në projekt për të ndihmuar "sipas nevojës". Duke supozuar që auditori i lartë ka kryer të gjitha veprimtaritë e mëposhtme, cila nga opsionet e cekura më poshtë do të dëmtonte objektivitetin nëse do të kërkohej të rishikonte sistemin e porosive të blerjes në bazë të auditimit pas implementimit?
- Ndihmon për të identifikuar dhe përcaktuar objektivat e kontrollit.
  - Testimi për pajtueshmëri me standardet e zhvillimit të sistemit.
  - Rishikimi i mjaftueshmërisë së sistemeve dhe standardeve të programimit.
  - Hartimi i procedurave operative për sistemin e ri.**
6. Auditorët e kuptojnë se shpesh herë veprimet korrigjuese NUK ndërmerren edhe kur bien dakord nga palët e duhura. Kjo duhet të bëjë një auditor të brendshëm të:
- Vendos përmasën e punës së nevojshme vijuese (follow-up).**
  - Lejoj menaxhmentin të vendosë kur të ndjekë rekomandimet, pasi është përgjegjësia përfundimtare e menaxhmentit.
  - Vendos të kryeni punën vijuese vetëm nëse menaxhmenti kërkon ndihmën e auditorit.
  - Shkruani një raport të auditimit vijues me të gjitha gjetjet dhe rëndësinë e tyre për operacionet.
7. Cili nga paragrafët e mëposhtëm do të karakterizohej si atribut i përshkruar në Standardet e IIA 2410 si "Kritere"?
- PARAGRAF 1:
Departamenti i prodhimit ka në dispozicion pajisjet më të reja të prodhimit për shkak të një zjarri që kërkonte zëvendësimin e të gjitha pajisjeve.
  - PARAGRAF 2:
Anëtarët e departamentit të prodhimit janë plotësisht të kënaqur me përdorimin e teknologjinë më të lartë gjatë një viti e gjysmë. Si rezultat, departamenti i prodhimit është bërë udhëheqës i industrisë në efikasitetin dhe efektivitetin e prodhimit.
  - PARAGRAF 3:
Departamenti i prodhimit prodhon mesatarisht 25 njësi për punëtor në turn. Shkalla e defektit është 1%.
  - PARAGRAF 4:
Produktiviteti mesatar i industrisë është 20 njësi për punëtor për ndërrim. Shkalla e defektit të industrisë është 3%.**

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Crumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

8. Cili është niveli më i ulët organizativ në të cilin departamenti i auditimit të brendshëm duhet të adresojë raportin përfundimtar të auditimit operativ të departamentit të prodhimit?
- Komitetit të auditimit të bordit të drejtorëve.
  - Kryeshefit Ekzekutiv.
  - Nënkryetarit të prodhimit.
  - Mbikëqyrësit të linjës së parë.**
9. Sipas standardeve të IIA, auditorët e brendshëm duhet të kenë njohuri, aftësi dhe disiplina thelbësore për kryerjen e auditimit të brendshëm. Kjo do të thotë që të gjithë auditorët e brendshëm duhet të jenë të aftë në zbatimin e:
- Standardeve të auditimit të brendshëm.**
  - Metodave sasiore.
  - Parimeve të menaxhimit.
  - Analizve të sistemeve të strukturuar.
10. Shefi ekzekutiv i auditimit (CAE) planifikon të takohet me auditorin e pavarur të jashtëm për të diskutuar përpjekjet e përbashkëta në lidhje me një auditim të ardhshëm të planit të pensionit të kompanisë. Auditori i jashtëm i pavarur ka kryer të gjitha punët e auditimit në këtë fushë në të kaluarën. Qëllimi i CAE është:
- Përcaktoj nëse puna e auditimit në këtë fushë nuk mund të kryhet ekskluzivisht nga auditimi i brendshëm.
  - Koordinimi i auditimit të pensioneve në mënyrë që të përmbushet fusha e punës dhe të mos kopjoj punën e auditorit të pavarur të jashtëm.**
  - Të konstatoj se cilat salldo të llogarisë janë testuar nga auditori i pavarur i jashtëm në mënyrë që auditimi i brendshëm të mund të testojë kontrollet e brendshme për të përcaktuar besueshmërinë e këtyre balancave.
  - Përcaktoj nëse teknikat, metodat dhe terminologjia e auditimit të auditorit të jashtëm të pavarur duhet të përdoren nga auditimi i brendshëm në këtë fushë për të qenë në përputhje me punën e kaluar të auditimit ose për të përdorur teknika në përputhje me auditorët e tjerë të brendshëm.
11. Cila nga sa vijon dallon shërbimet e sigurimit nga shërbimet e konsulencës?
- Pronari i procesit**
  - Auditori i brendshëm
  - Përdoruesi
  - Klienti i angazhimit
12. Rreziku rezidual (rreziku i mbetur) llogaritet si cila nga sa vijon?
- Rreziqet e njohura minus rreziqet e panjohura
  - Rreziqet faktike minus rreziqet e mundshme
  - Rreziqet e mundshme minus rreziqet e mundshme
  - Rreziqet e mundshme minus rreziqet e mbuluara**

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

13. Plani i veprimtarisë së auditimit të brendshëm do të përqendrohet në cilën nga fushat e mëposhtme?
- a) Aty ku ndryshimi midis rrezikut aktual dhe rrezikut të biznesit është i madh.
  - b) Aty ku ndryshimi midis rrezikut të planifikuar dhe rrezikut të performancës është i madh.
  - c) Aty ku ndryshimi midis rrezikut absolut dhe rrezikut relativ është i madh.
  - d) Aty ku ndryshimi midis rrezikut të vetvetishëm dhe rrezikut të mbetur (rezidual) është i madh.**
14. Regjistrat e rreziqeve përshkruajnë lidhje direkte midis cilave nga sa vijon?
- a) Pranimi i rrezikut dhe shmangia e rrezikut
  - b) Kategoritë e rrezikut dhe aspektet e rrezikut**
  - c) Caktimi i rrezikut dhe shpërndarja e rrezikut
  - d) Kufizimi i rrezikut dhe rreziku i përhapjes
15. Karta e komenteve e mbushur nga një klient në një restorant është një pajisje kontrolli e përdorur nga menaxhmenti për të përmirësuar nivelin e shërbimit dhe cilësinë e ushqimit. Kontrollat e këtij lloji klasifikohen si:
- a) Kontrollat paraprake
  - b) Kontrollat drejtuese
  - c) Kontrollat e njëkohshme
  - d) Kontrollat reaguese (feedback)**
16. Sipas raportit të COSO, sekuenca e saktë është
- a) Rreziqet, objektivat, veprimet
  - b) Veprimet, objektivat, rreziqet
  - c) Objektivat, rreziqet, veprimet**
  - d) Objektivat, veprimet, rreziqet
17. Menaxhmenti i korporatës ka një rol në mirëmbajtjen e kontrollit të brendshëm. Në fakt, menaxhmenti nganjëherë është një kontroll. Cila nga sa vijon përfshin funksionet menaxheriale si një pajisje kontrolli?
- a) Mbikëqyrja e punonjësve**
  - b) Përdorimi i manuali të politikave të korporatave
  - c) Mirëmbajtja e departamentit të kontrollit të cilësisë
  - d) Auditimi i brendshëm

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

18. "Treguesit e pranisë" janë kushte që tregojnë se ka një mundësi më të lartë të ndodhjes së mashtrimeve. Cili nga elementet e mëposhtme nuk do të konsiderohet një tregues i tillë?
- a) **Menaxhmenti ka deleguar ndaj vartësve autoritetin për të bërë blerje deri në një kufi të caktuar të vlerës monetare.**
  - b) Një individ ka mbajtur të njëjtën punë të pagesave me para të gatshme për një periudhë të gjatë kohore pa rotacion nëpër detyra të tjera.
  - c) Një individ i cili është përgjegjës për letrat me vlerë që mbahen për qëllime tregtimi, është përgjegjës edhe për bërjen e blerjeve, edhe për regjistrimin e blerjeve në fjalë në librat kontabël, edhe për raportimin e të gjitha mospërputhjeve ose fitimeve ose humbjeve ndaj menaxhmentit të lartë.
  - d) Caktimi i përgjegjësive që ka departamenti i llogarive të arkëtueshme nuk është bërë në mënyrë të qartë.
19. Një auditor po heton punën e një divizioni me një rritje jashtëzakonisht të madhe të shitjeve, marzhit bruto dhe fitimit. Supozojmë se analiza tregon shitje jashtëzakonisht të larta dhe diferencë bruto gjatë muajve nëntor dhe dhjetor dhe auditori dëshiron të hetojë më tej. Cila nga procedurat e mëposhtme të auditimit do të ishte më efektive për të analizuar nëse shitjet mashtruese mund të jenë regjistruar?
- a) Merrni një mostër të dokumenteve të transportit dhe kërkoni faturën e shitjeve të lidhura, duke u siguruar se të gjitha artikujt ishin faturuar siç duhet.
  - b) **Konfirmoni llogaritë e arkëtueshme me klientë të mëdhenj.**
  - c) Kryeni një rishikim analitik duke krahasuar shitjet dhe marzhin bruto me 10 muajt e kaluar dhe muajin e parë të vitit pasardhës.
  - d) Përdorni teknikat e analizës së regresionit për dhjetë muajt e parë për të vlerësuar shitjet dhe koston e mallrave të shitura për dy muajt e fundit.
20. Menaxhmenti i një organizate jofitimprurëse ka monitoruar shpenzimet dhe është i shqetësuar sepse pagesat për disa shitës duket se janë jashtëzakonisht të larta. Shumica e blerjeve bëhen përmes funksionit të blerjes, i cili është i organizuar rreth tre blerësve, secili me zona të përcaktuara blerjeje. Agjentët e blerjes vendosin urdhëratë e blerjes dhe marrin kopje të raporteve të pranimit për të siguruar që mallrat janë pranuar. Ata rishikojnë raportet dhe i krahasojnë ato me urdhrat e blerjes përpara se t'i dërgojnë artikujt në llogaritë e pagueshme me miratimin e tyre për pagesë. Të gjitha faturat e furnitorëve dërgohen drejtpërdrejt në llogaritë e pagueshme edhe pse marrja e raporteve së pari kalon përmes agjentëve të blerjes. Organizata ka një politikë për të kërkuar tri oferta për të gjitha blerjet që tejkalojnë €10,000. Cila nga deklaratat e mëposhtme në lidhje me përgjegjësinë e auditorit të brendshëm për zbulimin e mashtrimit në mjedisin e përshkruar në skenarin e mësipërm NUK është i saktë? Auditori duhet:
- a) **Zbuloj mashtrimin nëse "treguesit e pranisë" janë të pranishëm në mjedis.**
  - b) Kenë njohuri të mjaftueshme për të identifikuar saktë treguesit që mashtrimi mund të jetë kryer.
  - c) Identifikoj dobësitë e kontrollit që mund të lejojnë të ndodhë mashtrimi.

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

- d) Vlerësoj treguesit e mashtrimit mjaftueshëm për të përcaktuar nëse duhet të zhvillohet një hetim mashtrimi.

21. Departamenti i auditimit të brendshëm është caktuar të kryejë një auditim të një divizioni. Bazuar në rishikimin e historikut, auditori e di si më poshtë për politikat e menaxhimit:

Politika e kompanisë është që të promovojë me shpejtësi menaxherët e divizionit që tregojnë sukses të rëndësishëm. Kështu, menaxherët e suksesshëm rrallë qëndrojnë në një divizion për më shumë se tre vjet.

Një pjesë e konsiderueshme e kompensimit për menaxhmentin e divizionit vjen në formën e shpërblimeve bazuar në përfitimin e divizionit.

Divizioni u identifikua nga menaxhmenti i lartë si një mundësi kthimi. Divizioni po rritet, por nuk është planifikuar për një auditim të plotë nga auditorët e jashtëm këtë vit. Divizioni është rritur rreth 7% në vit për tre vitet e fundit dhe përdor një sistem standard të kostove.

Gjatë rishikimit paraprak, auditori vëren ndryshimet e mëposhtme në të dhënat financiare në krahasim me vitin paraprak:

Shitjet janë rritur me 10%.

Kostoja e mallrave të shitura është rritur me 2%.

Stoqet janë rritur me 15%.

Të ardhurat neto divizionale janë rritur me 8%.

Është muaji Nëntor, dhe menaxheri i auditimit po finalizon planet për një auditim të fundvitit të divizionit. Bazuar në të dhënat e mësipërme, procedura e auditimit me përparësi më të lartë do të ishte:

- a) Zgjidhni transaksionet e shitjeve dhe gjurmët e dokumenteve të transportit për të hyrë në koston e mallrave të shitura për të përcaktuar nëse të gjitha dërgesat janë regjistruar.
- b) Caktoni një numërim të plotë të stoqeve në fund të vitit dhe lini auditorin të vëzhgojë dhe testojë stoqet e fund vitit.**
- c) Caktoni një auditim të plotë të sistemit standard të kostos duke përgatitur krijimin e kostos së një mostre të produkteve.
- d) Caktoni një testim të pohimit të prerjes për shitjet në fund vit.

22. Para një anketimi paraprak, drejtori i auditimit dërgon një memorandum dhe pyetësor të mbikëqyrësit e departamentit që do të auditohen. Cili është rezultati më i mundshëm i asaj procedure?

a) Ofron kuptueshmëri në lidhje me auditimin.

b) Përfshinë personelin mbikëqyrës të departamentit që do të auditohet në auditim.

c) Është një qasje joekonomike për të marrë informacion.

d) Është e dobishme vetëm për auditimet e vendeve të largëta.

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

23. Cila nga të mëposhtmet nuk është konsideratë e rëndësishme në përcaktimin e madhësisë së duhur të mostrës?
- a) **Nëse mostra është krijuar për të vlerësuar një mesatare ose një proporcion**
  - b) Sasia e ndryshueshmërisë në popullatën në studim
  - c) Ndjeshmëria e vendimit duke përdorur këtë mostër ndaj gabimeve të vlerësimit
  - d) Kostoja për vëzhgimin e mostrës
24. Një interval besimi 90% për mesataren e një popullate të bazuar në informacionin në një mostër gjithmonë nënkupton që ekziston një shans 90% që:
- a) Vlerësimi është i barabartë me mesataren e vërtetë të popullatës.
  - b) Mesatarja e popullatës së vërtetë nuk është më e madhe se pika përfundimtare më e madhe e intervalit.
  - c) Devijimi standard nuk do të jetë më i madh se 10% e popullatës.
  - d) **Nënkuptimi i vërtetë i popullatës shtrihet brenda intervalit të specifikuar të besimit.**
25. Në përgatitjen e një plani të marrjes së mostrave për një test të çmimeve të stoqeve, cili nga sa vijon përshkruan një avantazh të marrjes së mostrave statistikore mbi marrjen e mostrave jo statistikore?
- a) Kërkon shprehje jo-sasiore të rezultateve të mostrës.
  - b) **Siguron një masë sasiore të rrezikut të marrjes së mostrës.**
  - c) Minimizon rrezikun e mos zgjedhjes.
  - d) Redukton nivelin e gabimit të tolerueshëm.
26. Një prodhues i pajisjeve elektronike po planifikon të blejë një sasi të madhe të çipave kompjuterikë, të cilat janë në dispozicion me një çmim të volitshëm. Sidoqoftë, para se ta bëjë blerjen, do të dëshironte të dinte nëse këta çipa kompjuterik janë me cilësi të mjaftueshme. Për të përcaktuar numrin e çipave që duhet të testohen në mënyrë që të vlerësojnë cilësinë e këtyre çipave kompjuterikë, prodhuesi duhet të përdorë:
- a) Programim linear
  - b) Analizën e regresionit
  - c) Teorinë e radhës.
  - d) **Mostrën statistikore**
27. Dallimi thelbësor midis marrjes së mostrave jo statistikore (me gjykim) dhe teknikave statistikore të mostrimit është se:
- a) Një mostër jo rastësore do të jetë më përfaqësuese e popullatës sesa një mostër e zgjedhur nga marrja e mostrave statistikore.
  - b) Mostrimi statistikor rezulton në mostra me madhësi më të vogël sesa marrja e mostrës jo statistikore (me gjykim).
  - c) **Mostra jo statistikore (me gjykim) nuk lejon që të matet rreziku i marrjes së mostrave.**
  - d) Mostra statistikore rezulton në vlerësime më të sakta të pikave të parametrave sesa marrja e mostrës jo statistikore (me gjykim).

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

28. Rreziku i marrjes së mostrave i referohet mundësisë që:
- Auditori mund të përdorë një metodë statistikore më pak se optimale për rrethanat, për shembull, vlerësimi i diferencës në vend të vlerësimit të raportit.
  - Auditori mund të mos njohë një gabim që është përfshirë në mostër.
  - Edhe pse një mostër është zgjedhur siç duhet, ajo mund të mos jetë përfaqësuese e popullatës.**
  - Niveli i besimit dhe / ose saktësia e vendosur nga auditori nuk janë të përshtatshme.
29. Një auditor duke përdorur marrjen e mostrave statistikore dëshiron të zgjedhë një mostër nga bilanci provues i moshuar prej 750 llogarive të arkëtueshme. Nuk ka numra të llogarive; llogaritë janë renditur sipas rendit alfabetik me emrin e klientit. Balancat e llogarisë variojnë nga €50 deri në €10,000. Cila nga skemat e mëposhtme të zgjedhjes ka më shumë të ngjarë të prodhojë një mostër të rastit prej 75 artikujsh?
- Zgjidhni të gjitha llogaritë, në të cilat shifra e katërt në të majtë të presjes dhjetore në bilancin e llogarisë (d.m.th., shifra mijëra) është një 3-shë (supozoni se shifra 3 ishte zgjedhur siç duhet nga një tabelë e numrave të rastit).
  - Zgjidhni llogarinë e 3-të, pastaj të 13-të, 23-të, dhe kështu me radhë, deri në 743 (supozoni se shifra 3 ishte zgjedhur siç duhet nga një tabelë e numrave të rastit).**
  - Zgjidhni 75 llogaritë me bilancet më të mëdha totale.
  - Zgjidhni 50 llogaritë me bilancet më të mëdha totale plus 25 llogaritë (përveç atyre të përfshira në 50 të parat) me ekuilibrat më të mëdhenj të të kaluarës.
30. Një auditor do të mbështetej kryesisht në cilin lloj të çështjes evidente kur vlerëson arkëtueshmërinë e llogarive të arkëtueshme?
- Konfirmimin pozitiv
  - Konfirmimin negativ
  - Lista e moshimit të llogarive të arkëtueshme**
  - Përfaqësimet e menaxhmentit
31. Kujt i takon përgjegjësia përfundimtare për vënien në zbatim të kontrolleve që janë efektive për sa i takon kostove, si për sistemet manuale ashtu edhe për ato të automatizuara.
- Bordit të drejtorëve
  - Drejtorit financiar
  - Komitetit drejtues për teknologji informative
  - Menaxhmenti që është përgjegjës për operacionet**
32. Vlera e shtuar ekonomike EVA është një teknikë e kontrollit financiar e cila prek pak a shumë të gjitha elementet që mund të realizojë një kompani për të shtuar vlerën e përftuar nga aktivitetet e saj. EVA mund të përcaktohet si:
- Vlera e të gjitha aksioneve të shitura plus borxhi i kompanisë
  - Vlera neto (pas tatimeve) e fitimit operativ të kompanisë minus koston e kapitalit të investuar në pasuritë e trupëzuara të kompanisë**

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

- c) Të ardhurat neto minus kthimin nga investimet
  - d) Fitimi operativ kompanisë pjesëtuar për pasuritë minus detyrimet afatshkurta
33. Kush ka përgjegjësinë kryesore në përcaktimin e tonit në krye të një ndërmarrjeje i cili ndikon mbi integritetin, etikën dhe faktorë të tjerë të një mjedisi pozitiv të kontrollit?
- a) Zyrtari Kryesor financiar CFO
  - b) Drejtori ekzekutiv i auditimit CEA
  - c) Krye shefi Ekzekutiv CEO**
  - d) Bordi i Drejtorëve
34. Caktimi i autoritetit dhe përgjegjësive, si dhe Grupet e mbikëqyrjes janë përbërësit kryesor të cilit standard të kontrollit të brendshëm të COSO-s:
- a) Mjedisit të Kontrollit**
  - b) Vlerësimit të rrezikut
  - c) Aktiviteteve të kontrollit
  - d) Informimit dhe Komunikimit
35. Ndjeshmëria e një pohimi të menaxhmentit ndaj anomalive materiale, duke supozuar se nuk ka politika, struktura të kontrollit ose procedura të brendshme përkatëse është rrezik i:
- a) Vetvetishëm**
  - b) Kontrollit
  - c) Auditimit
  - d) Mbetur/ rezidual
36. Menaxhimi i rrezikut ndahet në dy kategori. Cila nga opsionet e mëposhtme paraqet kategoritë e sakta të ndarjes së menaxhimit të rrezikut:
- a) Vlerësimi i rrezikut dhe Eliminimi i rrezikut
  - b) Eliminimi i rrezikut dhe Financimi i rrezikut
  - c) Financimi i rrezikut dhe Monitorimi i rrezikut
  - d) Kontrolli i rrezikut dhe Financimi i rrezikut**
37. Si shefi ekzekutiv i auditimit i ndërmarrjes ku jeni të punësuar, ju keni zhvilluar një plan që përfshin një plan të detajuar të fushave që do të auditohen gjatë vitit të ardhshëm, një vlerësim të kohës së nevojshme për secilin auditim, dhe datën e përafërt të fillimit të secilit auditim. Caktimi i auditimeve specifike bazohej në kohën e kaluar që nga kontrolli i fundit në secilën zonë. Plani është i papërshtatshëm sepse nuk arrin të:
- a) Citoj mbështetjen autoritare, siç janë Standardet IIA, për një plan të tillë.
  - b) Marr parasysh faktorë të tillë si rrezikun, ekspozimin dhe humbjen e mundshme të ndërmarrjes.**
  - c) Tregoj nëse të gjitha burimet e auditimit janë angazhuar në plan.
  - d) Kërkoj miratimin e planit nga menaxhmenti.

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

38. Standardet e IIA tregojnë se pavarësia lejon auditorët e brendshëm të japin gjykime të paanshme të cilat janë thelbësore për kryerjen e duhur të auditimeve. Cila nga opsionet e mëposhtme do të promovonte më së mirë pavarësinë?
- A. Një politikë që kërkon që auditorët e brendshëm të raportojnë tek shefi ekzekutiv i auditimit çdo situatë në të cilën ekziston një konflikt interesi ose paragjykim nga ana e auditorit individual ose mund të interpretohet si e tillë.**
  - B. Një politikë e departamentit të auditimit të brendshëm që nuk lejon që ajo të rekomandojë standarde të kontrolleve për sistemet që ai auditon.
  - C. Një politikë organizative që lejon që kontrollet e brendshme të operacioneve të ndjeshme të kontraktohen nga ofruesit e jashtëm të shërbimeve të auditimit.
  - D. Një politikë organizative që parandalon transferimet e personelit nga aktivitetet operative në departamentin e auditimit të brendshëm.
39. Kodi i Etikës i IIA kërkon që auditorët e brendshëm të ushtrojnë tre cilësi të veçanta në kryerjen e detyrave të tyre. Këto tre cilësi janë:
- A. Ndershmëria, zelli dhe përgjegjësia.**
  - B. Njohuri, maturia dhe qartësia.
  - C. Njohuri, aftësi dhe disiplinë.
  - D. Përpikëri, besnikëri dhe dinjitet.
40. Cila nga opsionet e mëposhtme përfshin shkelje të Kodit të Etikës të IIA?
- A. Një auditor informoi një mik në një departament operativ për mbylljen e pritshme të këtij departamenti.**
  - B. Ndryshe nga punonjësit e tjerë, auditorët gjithmonë udhëtojnë me bileta të klasit të parë për të ruajtur pavarësisë në dukje.
  - C. Me pëlqimin e menaxhmentit të lartë, një auditor pranoi një dhuratë nga një departament i audituar që u dha si shpërblim për gjetjen e një jo efikasiteti të madh.
  - D. Një auditor pranoi një kalendar promovues nga menaxheri i shitjeve.
41. Një shef ekzekutiv i auditimit mëson se një auditor i stafit i ka dhënë një informacion konfidencial një të afërmi. Si shef ekzekutiv i auditimit ashtu edhe auditori i stafit janë Auditorë të Brendshëm të Çertifikuar. Megjithatë auditori nuk përfitoi nga transaksioni, i afërmi përdori informacionin për të realizuar një fitim të madh. Mënyra më e përshtatshme për shefin ekzekutiv të auditimit për t'u marrë me këtë problem është:
- A. Të qortoj verbalisht auditorin.
  - B. Të shkarkoj auditorin dhe të njoftoj shoqatën e cila e ka çertifikuar auditorin.
  - C. Mos ndërmarr asnjë veprim pasi auditori nuk përfitoi nga transaksioni.
  - D. Të informoj bordin e drejtorëve të shoqatës e cila e ka çertifikuar auditorin dhe të ndërmarr veprimet e personelit të kërkua nga politika e kompanisë.**

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

42. Një nga qëllimet kryesore për krijimin e një kodi të mirësjelljes brenda një organizate profesionale është:
- A. Të zvogëlohen mundësit që anëtarët e profesionit të paditen për punët e kryera nën nivelin e përcaktuar me standarde.
  - B. Të sigurohet që të gjithë anëtarët e profesionit ofrojnë shërbimet afërsisht në të njëjtin nivel të kompetencës.
  - C. Të demonstroj pranimin e përgjegjësisë ndaj interesave të atyre që shërbehen nga profesioni.**
  - D. Të kërkoj nga anëtarët e profesionit të shfaqin besnikëri në të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me punët e organizatës së tyre.
43. Një institucion i madh financiar disa vjet më parë krijoi një kod të mirësjelljes dhe u shpërndau kodin e mirësjelljes të gjithë zyrtarëve dhe punonjësve të tij. Identifikoni qasjen më të mirë të auditimit për t'i ofruar komitetit të auditimit nivelin më të lartë të sigurisë për implementimin e kodit të sjelljes:
- A. Vlerësoni plotësisht gjithë-përfshirjen e kodit dhe pajtueshmërinë me të, dhe raportoni rezultatet te komiteti i auditimit.**
  - B. Vlerësoni plotësisht praktikën e ndërmarrjes për pajtueshmërinë me kodin dhe raportoni tek komiteti i auditimit.
  - C. Rishikoni aktivitetet e punonjësve për pajtueshmëri me dispozitat e kodit dhe raportoni tek komiteti i auditimit.
  - D. Kryeni teste në transaksione të ndryshme të punonjësve për të zbuluar shkelje të mundshme të kodit të mirësjelljes.
43. Një institucion i madh financiar disa vjet më parë krijoi një kod të mirësjelljes dhe u shpërndau kodin e mirësjelljes të gjithë zyrtarëve dhe punonjësve të tij. Identifikoni qasjen më të mirë të auditimit për t'i ofruar komitetit të auditimit nivelin më të lartë të sigurisë për implementimin e kodit të sjelljes:
- A. Vlerësoni plotësisht praktikën e ndërmarrjes për pajtueshmërinë me kodin dhe raportoni tek komiteti i auditimit.
  - B. Rishikoni aktivitetet e punonjësve për pajtueshmëri me dispozitat e kodit dhe raportoni tek komiteti i auditimit.
  - C. Vlerësoni plotësisht gjithë-përfshirjen e kodit dhe pajtueshmërinë me të dhe raportoni rezultatet te komiteti i auditimit.**
  - D. Kryeni teste në transaksione të ndryshme të punonjësve për të zbuluar shkelje të mundshme të kodit të mirësjelljes.

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Rrumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

44. Çfarë përcakton nëse është kryer një krim kompjuterik?
- A. Kur raportohet krimi.
  - B. Kur një ekspert kompjuterik ka përfunduar punën e tij ose të saj.
  - C. Kur pretendimi është vërtetuar.**
  - D. Kur hetimi ka përfunduar.
45. Një auditor i brendshëm është caktuar për të kryer një auditim të programit të sigurimit të kompanisë, duke përfshirë përshtatshmërinë e qasjes për minimizimin e rreziqeve ndaj kompanisë. Kompania vetë-sigurohet kundër humbjeve të mëdha nga aksidentet dhe përfitimeve shëndetësore të ofruara për të gjithë punonjësit e saj. Kompania është një firmë e madhe kombëtare me mbi 15,000 punonjës të vendosur në pjesë të ndryshme të vendit. Ajo përdor një procesor të jashtëm pretendimesh (claims processor) për të administruar programin e saj të kujdesit shëndetësor. Kostot mjekësore të kompanisë janë rritur me afërsisht 8% në vit për pesë vitet e fundit dhe menaxhmenti është i shqetësuar për kontrollin e tyre. Procesori i kujdesit shëndetësor dëshiron të zbatojë kontrole që do të ndihmonin në parandalimin e mashtrimit nga dentistët të cilët po faturojnë procesorin për shërbime që nuk janë ofruar. Supozoni gjithashtu se të gjitha pretendimet dorëzohen në rrugë elektronike te procesori. Cila nga procedurat e mëposhtme të kontrollit do të ishte më efektive?
- A. Zhvillimi i një programi që identifikon procedurat e kryera të një individ që tejkalojnë pritshmëritë bazuar në: moshën e punonjësit, nëse një procedurë e ngjashme është kryer së fundmi, ose koston mesatare për pretendim.**
  - B. Kërkesa që të gjitha pretendimet e dorëzuara të shoqërohen nga një deklaratë e nënshkruar nga dentistët që dëshmon faktin se procedurat e pretenduara janë kryer.
  - C. Dërgimi i konfirmimeve të dentistët duke kërkuar prej tyre të konfirmojnë natyrën e saktë të pretendimeve të dorëzuara te procesori i kujdesit shëndetësor.
  - D. Zhvillimi i një teknike të testimit të integruar (ITF) dhe dorëzimi i pretendimeve të rreme për të vërtetuar nëse sistemi po i detekton pretendime të tilla në mënyrë të vazhdueshme.
46. Departamenti i auditimit të brendshëm i një korporate të madhe ka vendosur planin e tij operativ dhe buxhetin për vitin e ardhshëm. Plani operativ është i kufizuar në kategoritë e mëposhtme: një listë e prioritizuar e të gjitha auditimeve, stafi, një buxhet i detajuar i shpenzimeve dhe data e fillimit të secilit auditim. Cila nga alternativat e mëposhtme përshkruan më së miri mangësinë kryesore të këtij plani operativ?
- A. Kërkesat nga menaxhmenti për projekte speciale nuk janë marrë parasysh.
  - B. Mundësitë për të arritur përfitime operative janë injoruar.
  - C. Nuk janë dhënë kriteret e matshmërisë dhe datat e synuara të përfundimit.**
  - D. Njohuritë, aftësitë dhe disiplinat e kërkuara për të kryer punën janë injoruar.

Të gjitha pyetjet janë me zgjidhje të shumëfishtë, ku vetëm njëra zgjidhje është e saktë.

Crumbullakosni vetëm një përgjigje të saktë!

Nga 2 pikë secila

47. Aftësitë e anëtarëve individualë të stafit janë tipare kyçe në efektivitetin e një departamenti të auditimit të brendshëm. Përzgjidhni konsideratën parësore që përdoret gjatë plotësimit me personel të një departamenti të auditimit të brendshëm.
- E. Verifikimi i historikut.
  - F. Përshkrimet e detyrave të punës.**
  - G. Edukimi i vazhdueshëm.
  - H. Orientimi organizativ.
48. Një kompani e sigurimit të jetës rimbursion mbipagesat e marra nga mbajtësit e policave për huatë e tyre mbi policat. Rreziku i humbjeve materiale nga gabimet dhe parregullsitë në lidhje me rimbursime të tilla është më i madh në lidhje me:
- A. Lejimin e lëshimit të çeqëve të rimbursimit përpara se të merret autorizimi.**
  - B. Mbajtjen e punonjësve në të njëjtin pozicion për periudha të gjata kohore.
  - C. Punësimin e individëve me integritet të dyshimtë në funksionin e disbursimit.
  - D. Regjistrimin (postimin) e disbursimeve të rimbursimeve të huamarrësi i gabuar.
49. Auditori konstatoi se departamenti i blerjeve ka një politikë që i vendos të gjitha afatet paraprake të furnizimit/blerjes (purchasing lead times) në numrin më të lartë të ditëve të përjetuara brenda secilit nën-montim të produktit edhe pse disa nën-montime kërkonin tre ose më shumë muaj për tu përfunduar. Për të adresuar objektivin e uljes së kostove të mbajtjes së inventarit që lidhen me këtë politikë, auditori do të fokusohet në:
- A. Vlerësimin nëse detyrat e linjës së produkteve ishin rrotulluar midis anëtarëve të departamentit të blerjes.
  - B. Identifikimin e autoritetit të miratimit të nënshkrimit midis anëtarëve të departamentit të blerjes në lidhje me çdo kontroll të sistemit kompjuterik.
  - C. Testimin e atyre produkteve që kanë shitjet më të larta për të përcaktuar numrin mesatar të ditëve që produktet e përfunduara u mbajtën në inventar.
  - D. Rishikimin e kërkesave të prodhimit për një mostër produktesh për të përcaktuar se në cilën pikë të procesit të prodhimit nevojiten materialet dhe nëngrupet.**
50. Një kompani përdor një rrjet lokal (LAN) me një server (client-server). Auditori dëshiron të përcaktojë nëse përdoruesit e LAN-it po i zbatojnë politikat e kompanisë që lidhen me dokumentimin e aplikacioneve të zhvilluara nga përdoruesit fundorë (end users) dhe që ndahen me përdorues të tjerë në LAN. Procedura më e përshtatshme e auditimit do të ishte të:
- A. Dërgojë një pyetësor të përdoruesit fundorë për të përcaktuar shkallën në të cilën ata kanë zhvilluar aplikacione të përdoruesve (end-user applications) për LAN-in.
  - B. Dërgojë një anketë të përdoruesit fundorë për të testuar njohuritë e tyre mbi dokumentimin e kërkuar të aplikacioneve.
  - C. Marrë një mostër të rastësishme të përdoruesve fundorë dhe të ekzaminojë të gjitha aplikacionet e ruajtura në kompjuterët e tyre për pajtueshmëri me politikat ekzistuese.
  - D. Marrë një mostër të rastësishme të aplikacioneve të përdoruesve fundorë të ruajtura në server dhe të ekzaminojë aplikacionet për pajtueshmëri me politikat e kompanisë.**